

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 13/2001 rd

Statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets direktiv (ändring av strukturer och skattesatser i fråga om punktbeskattning av tobaksvaror) samt med anledning av kommissionens rapport

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagens talman sände den 11 maj 2001 statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets direktiv (ändring av strukturer och skattesatser i fråga om punktbeskattning av tobaksvaror) samt med anledning av kommissionens rapport (U 27/2001 rd) till stora utskottet för behandling och bestämde samtidigt att finansutskottet skall lämna utlåtande i ärendet till stora utskottet.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts av finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- finanssekreterare Petri Malinen, finansministeriet
- tullskattechef Pirkko Kovanen, Tullstyrelsen
- ombudsman Asta Mörsky, Tupakkateollisuusliitto.

STATSRÅDETS SKRIVELSE

Förslaget

Kommissionen föreslår följande ändringar i direktiv 92/79/EEG om tillnärmning av skatt på cigaretter:

Minimiaccisen på cigaretter är för närvarande 57 procent av detaljhandelspriset i den mest efterfrågade prisklassen, inklusive samtliga skatter. För att tillnärma den totala skattebördan på cigaretter och för att säkra en minimiaccis för dem föreslår kommissionen att samtidigt som ovannämnda minimiskattekrav bibehålls bör accisen vara minst 70 euro per 1 000 cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. De med-

lemsstater där den totala accisen är minst 100 euro per 1 000 cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin behöver inte tillämpa ovannämnda minimiregel på 57 procent.

Kommissionen föreslår att medlemsstaterna tillåts uppbära en minimiaccis på cigaretter som inte överstiger accisbeloppet på cigaretter i den mest efterfrågade prisklassen.

I fråga om andra tobaksprodukter än cigaretter föreslår kommissionen följande ändringar i direktiv 92/80/EEG.

Minimiaccisnivån för finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter anpassas enligt kommis-

sionens förslag gradvis till minimiaccisen på cigaretter. Eftersom det är fråga om produkter av olika typ bör minimiaccisen på finskuren tobak vara cirka två tredjedelar av minimiaccisen på cigaretter. I fråga om andra tobaksprodukter än

cigaretter inflationsjusteras minimibeloppet i euro från början av 2003.

Den allmänna accis som uppbärs på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter skall vara:

		av detaljhandelspriset, inklusive samtliga skatter	eller	
1.1.2002	33 procent			28 euro/kilogram
1.1.2003	36 "	"	eller	31 "
1.1.2004	39 "	"	eller	34 "

Den allmänna accisen på cigarrer eller cigariller bör från 1.1.2003 vara minst fem procent av detaljhandelspriset, inklusive samtliga skatter, eller 11 euro per tusen stycken eller per kilogram.

Den allmänna accisen på annan pip- och rök-tobak bör från 1.1.2003 vara minst 20 procent av detaljhandelspriset, inklusive samtliga skatter, eller 20 euro per kilogram.

Kommissionen föreslår att definitionen på cigarrer och cigariller i direktiv 95/59/EEG ändras. Genom detta förslag kan det undvikas att vissa produkter på marknaden beskattas enligt en låg skattesats och dessa produkter uteslutas ur definitionen på cigarrer och cigariller.

Dessutom skall kommissionen framlägga en rapport till rådet om hur tobaksbeskattningen fungerar med minst fyra års mellanrum, i stället för nuvarande tre år.

Regeringens ståndpunkt

Förslaget förutsätter inga omedelbara ändringar i Finlands nationella lagstiftning.

Finland uppbär en accis per varuenhet på 90 mark per 1 000 cigaretter och en värdebaserad accis på 50 procent av detaljhandelspriset, inklusive samtliga skatter. Den mest efterfrågade prisklassen är för närvarande 23,80 mark för 20 cigaretter. Sålunda uppbärs i Finland en skatt på 57,56 procent på cigaretterna i den mest efterfrågade prisklassen. Detta innebär 115 euro per 1 000 cigaretter.

Om minimiaccisen på 70 euro för 1 000 stycken införs för cigaretter höjer detta beskattningen i länder med låga skatter och tillnärmar därmed

medlemsstaternas beskattning. Enligt regeringen är detta i och för sig nödvändigt och nyttigt för att den inre marknaden skall fungera bättre. Dessutom understöder regeringen varmt förslaget att medlemsstaterna inte skall vara skyldiga att tillämpa 57-procentsregeln om accisen på cigaretter överstiger 100 euro per 1 000 stycken. Finland uppfyller detta minimikrav, det vill säga 100 euro per 1 000 cigaretter. Eftersom Finland enligt detta förslag inte behöver iaktta 57-procentsregeln får Finland ett större spelrum för att justera accisnivån på cigaretter. Då kan Finland vid behov sänka sin accisnivå, om detta anses vara nödvändigt. Detta ökar i synnerhet möjligheterna att sänka skatten om de nya varumängder som resande får medföra från en annan medlemsstat från början av 2004 skapar stora problem. Till exempel i fråga om cigaretter ökar antalet från 300 till 800 stycken. En sänkning kan också bli aktuell om Estlands anslutning till EU leder till en stor ökning i införseln.

Regeln om en minimiaccis tillämpas i Finland, men minimiaccisen uppbärs dock inte till den del den höjer den totala skatten på cigaretter till mer än 90 procent av den totala skatten på cigaretter i den mest efterfrågade prisklassen. Enligt förslaget kan minimiskattebeloppet höjas bara det inte överstiger den accis som uppbärs på cigaretter i den mest efterfrågade prisklassen. Enligt förslaget kan en ändring bli nödvändig i Finland om billiga cigaretter plötsligt införs på vår marknad. Förslaget ger medlemsstaterna möjligheter att uppbära en högre accis på sådana billiga produkter, vilket enligt regeringens uppfattning är värt att understödjas.

Samtidigt som kommissionen föreslår en fast minimiaccisnivå konstaterar den att en övergångsperiod kan komma i fråga för en viss bestämd tid om en medlemsstat av ekonomiska orsaker inte omedelbart kan sätta ändringen i kraft. En övergångsperiod kan tänkas speciellt för de nya kandidatländerna. Om övergångstider beviljas bör Finland eventuellt överväga sin ståndpunkt rörande olika övergångsarrangemang för införsel från kandidatländerna.

En höjning av minimiaccisen, uttryckt i euro, på cigarrer, cigariller, finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter och på annan pip- och rökto- bak åstadkommer en tillnärmning av medlemsstaternas skattenivå. Skattenivån i Finland på dessa produkter överstiger de föreslagna miniminivåerna och förslagen har således inte någon inverkan för Finlands del. Regeringen anser i alla fall att en höjning av minimiskattenivån kan understödjas för att uppnå en högre grad av kon-

vergens i fråga om beskattningen och en fungerande inre marknad.

Genom en ändring av definitionerna på cigarrer och cigariller korrigeras en snedvridning av beskattningen, vilket regeringen anser värt att understöda. Ändringen påverkar inte beskattningen av produkterna i Finland eftersom produkter som förorsakar snedvridning inte förekommit på vår marknad.

En förlängning av översynsperioden för beskattningen av tobaksprodukter kan inte heller anses leda till problem, varför regeringen inte ser några hinder för att förlänga perioden. Om överraskande förändringar eller problem uppstår kan kommissionen alltid då den önskar göra förslag om att ändra reglerna trots kommissionens skyldighet att avge en rapport om beskattningen av tobaksprodukter. Kommissionen har initiativrätt också då det gäller sådana ändringar som föreslås utgående från denna rapport.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

De föreslagna ändringarna åstadkommer en större tillnärmning av beskattningen i medlemsstaterna och förbättrar funktionen på den inre marknaden. Dessutom motverkar de en snedvridning av marknaden. Av de orsaker som förs fram i regeringens utredning omfattar utskottet regeringens uppfattning.

Samtidigt som kommissionen föreslog en fast minimiaccisnivå meddelade den att en övergångsperiod kan komma i fråga för en viss bestämd tid om en medlemsstat av ekonomiska orsaker inte omedelbart kan sätta ändringen i kraft. En övergångsperiod kan komma i fråga speciellt för de nya kandidatländerna. Enligt utskottet bör Finland då eventuellt överväga sin ståndpunkt. Utskottet anser att Finland bör förhålla sig kritiskt speciellt till långa övergångsperioder eftersom de kan leda till snedvridning av konkurrensen.

Utskottet framhåller att det ur hälsosynpunkt inte finns någon anledning att sänka priset på tobaksprodukter i Finland.

I många länder har skillnaderna i priser och beskattning inom gemenskapen lett till problem i och med att skattebedrägerierna har ökat. Enligt en utredning till utskottet har den så kallade gråa marknadens tillväxt i Finland lett till att staten förlorar uppskattningsvis cirka 800 miljoner mark årligen i skatteinkomster endast på tobaksprodukter.

Smugglingen av tobaksprodukter och annan brottslighet som anknyter till smugglingen har i vissa länder fått oroväckande proportioner. Utskottet anser att EU bör bygga upp sin skatte- och prisnivå på ett sådant sätt som tillsammans med andra åtgärder minskar den gråa marknaden för tobaksprodukter.

Utlåtande

Finansutskottet meddelar värdsamt som sitt utlåtande

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt i ärendet.

FiUU 13/2001 rd — U 27/2001 rd

Helsingfors den 20 juni 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Matti Huutola /vänst
Seppo Kääriäinen /cent
Markku Laukkanen /cent
Tuija Nurmi /saml
Ola Rosendahl /sv
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna

Sakari Smeds /kd
Irja Tulonen /saml
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Kari Uotila /vänst
ers. Ulla Juurola /sd
Kari Kantalainen /saml
Juha Karpio /saml
Pirkko Peltomo /sd
Iivo Polvi /vänst.

Sekreterare vid behandlingen i delegationen var
utskottsrådet Marjo Hakkila.